

КАРАР

« 10 » октябрь 2018ел

№ 973

«2018-2020 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының авыл яшьләре» муниципаль программасы турында

Арча муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын күтәрү, интеллектуаль, әхлакый һәм ижади потенциалын күтәрү, авыл яшьләренең милли үзаңы, гражданлыгы һәм патриотизмы үсеше, мәшгульлекне тәэмин итү, яшь буынның сәламәтлеген яхшырту, авылда жинаятьчелек, алкоголизм һәм наркомания дәрәжәсен киметү, яшь гражданнарга мәгълүмати хезмәтләр күрсәтү, авылда яшьләренең торак-көнкүреш шартларын яхшырту максатларында Арча муниципаль районы башкарма комитеты карар бирә:

1. «2018 - 2020 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында авыл яшьләре» муниципаль программасын расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) яисә Арча муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасары З.З.Шәрәфетдиновка йөкләргә.

Житәкче

И.Ә.Галимуллин

**« 2018 - 2020 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында
авыл яшьләре МУНИЦИПАЛЬ программасы**

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	«2018 - 2020 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында авыл яшьләре» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаны эшләү өчен нигезләр	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Яшьләр һәм Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрдәге 1983-ХІІ номерлы Татарстан Республикасы Законы. 2. «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы авыл яшьләре» ярдәмче программасы
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитетының икътисад һәм финанс бүлеге
Программаның максаты	Арча муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру
Программаның бурычлары	<ol style="list-style-type: none"> 1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру. 2. Авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру. 3. Авыл яшьләренең икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру. 4. Авыл яшьләренең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү.
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2018 - 2019 еллар 2019 - 2020 еллар
Программаны гамәлгә ашыруның төп этаплары исемлеге	<ol style="list-style-type: none"> 1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өчен уңай шартлар тудыру. 2. Норматив-хокукый базаны үстерү. 3. Муниципаль берәмлек территориясендә авыл яшьләре өлкәсен үстерү һәм аңа ярдәм итү. 4. Халыкны мәгълүмати тәмин итү.
Төп чараларны үтәүчеләр	ӘМР башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, ӘМР башкарма комитетының икътисад һәм финанслар бүлеге, ӘМР башкарма комитетының «Мәдәният идарәсе» МУ, ӘМР башкарма комитетының «Мәгариф идарәсе» МУ, КДН һәм ӘМР башкарма комитетының ЗП
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары	Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга, план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.
Программаның соңгы нәтижәләре (нәтижәләренә бәяләү)	- барлык төр консультацияләр (индивидуаль, электрон, телефон), авыл яшьләренең гомуми санына караган авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы;

<p>индикаторлары) еллар буенча һәм Программаның бюджет нәтижәләлеге күрсәткечләре</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 14 яшьтән 35 яшькә кадәрге яшьләрнең «Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе» төбәк ижтимагый оешмасы эшчәнлегенә, авыл яшьләренең гомуми санына жәлеп ителгән чагыштырма авырлыгы; - социаль проектлаштыруга, авыл яшьләренең гомуми санына өйрәтелгән авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы; - авылны социаль үстерү программаларында катнашучы авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы авыл яшьләренең гомуми санына; - бизнес-планлаштыру нигезләренә, авыл яшьләренең гомуми санына өйрәнгән авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы; - авылны икътисадый үстерү программаларында катнашучы авыл яшьләренең авыл яшьләренең гомуми санына карата чагыштырма авырлыгы; - интеллектуаль-ижади чараларга, авыл яшьләренең гомуми санына жәлеп ителгән авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы; - физкультура-савыктыру чараларына, авыл яшьләренең гомуми санына жәлеп ителгән авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы; - сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру чараларында катнашучы авыл яшьләренең авыл яшьләренең гомуми санына карата чагыштырма авырлыгы; - һөнәри юнәлеш чараларында, авыл яшьләренең гомуми санында катнашучы авыл яшьләренең чагыштырма авырлыгы.
--	--

1 нче бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ ПРОБЛЕМАЛАРЫН ТАСВИРЛАУ

1.1. Кереш

Соңгы 10 елда авыл яшьләренең мәгълүмат һәм коммуникацияләр дөньясында активлыгы бик нык үзгәрде. Китаплар, радио һәм газеталар кебек мәгълүмати каналлар актив яшьләр мөрәжәгатендә кулланылмый диярлек.

Шул ук вакытта мәгълүмат кырын авыл социумында өстәмә компенсация, социаль функцияләр: психологик, культурологик, танып белү, белем бирү, күңел ачу-ял итү, идеологик (дөньяви карашлылар) үти. Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгын үстерүдә төп бурыч аңа мәгълүмати-аңлату ярдәме күрсәтүдән гыйбарәт.

Әлбәттә, Интернет челтәре - авыл өчен иң перспективалы мәгълүмат-ресурс каналларының берсе. Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгы бу иң динамикалы үсүче коммуникатив кинлектә эзлекле рәвештә арта бара. Әмма әлегә Интернет челтәреннән файдалануның интенсивлыгы буенча авыл яшьләре шәһәр яшьләреннән шактый калыша.

Авил яшьләре арасында проект эшчәнлеген үстерү һәм эшкуарлыкны үстерү бүген мөһим бурыч булып тора. Ә бу аны социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтмичә мөмкин түгел.

Проект эшчәнлегенә инновацион, ижади эшчәнлек разрядына карый, чөнки ул чынбарлыкны үзгәртүне күздә тотып, унификацияләргә, үзләштерергә һәм камилләштерергә мөмкин булган тиешле технология базасында төзелә. Социаль инновацион проектлау яшьләр мохитен үстерү факторы булып тора, шәхес барлыкка килүгә, аны социальләштерүгә, аның билгеле бер төр күнекмәләренә ия булуына һәм граждандан жәмгыятьте тормышында тулы кыйммәтле катнашуга ярдәм итә.

Социаль проектлау нигезләрен үзләштерүнең актуальлеге, беренчедән, әлегә технологиянең барлык һөнәрләр өчен дә киң кулланылыш өлкәсенә ия булуы белән аңлатыла. Икенчедән, социаль проектлау логикасы һәм технологиясен белү белгечләргә аналитик, оештыру-идарә итү һәм башка функцияләргә нәтижелерәк башкарырга мөмкинлек бирәчәк, бигрәк тә дәүләт яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт өлкәсендә. Өченчедән, проект технологияләре хезмәт базарында белгечнең конкурентлыкка сәләтлелеген, социаль әһәмиятле проект эшли белүен һәм аны финанслауга гариза рәсмиләштерә белүен тәмин итә - бу гамәлдәге учреждениеләр һәм оешмалар кысаларында да, алардан тыш та эш урыны булдыруның реаль мөмкинлеге.

Икътисадый кризис шартларында яшьләргә эшкә урнаштыру мәсьәләләре көннән-көн актуальләшә бара. Килеп туган вазгыятьне аңлап, яшьләр үз потенциалын тормышка ашыруның яңа ысулларын эзли башлый. Кече һәм урта бизнес районның урта сыйныфын - икътисадта һәм социаль өлкәдә инновацион үзгәртеп коруларның ышанычлы терәген формалаштырырга тиеш. Моның өчен башта авылда үз-үзеңне эш белән тәмин итү һәм кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү мәсьәләләрен хәл итү максатында бизнес-планлаштыруның элементар

күнекмэләренә өйрәтү таләп ителә.

Төрле өлкәләрдә районның социаль-икътисадый үсешә (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемтә, транспорт һ.б.), авыл районнарында тормыш рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспектив юнәлешләре нәтижәсендә аларның жәлеп итүчәнлеген арттыру нәкъ менә авыл жирлегендә үз киләчәген төзәргә теләгән авыл яшьләре өчен оптималь мөмкинлекләр тудырырга мөмкинлек бирәчәк.

1.2. Проблеманы тасвирлау

Авыл яшьләрә, социаль төркем буларак, халыкның яшь төркемен барлыкка китерә, алар хәзерге яшь буынның барлык проблемалары белән үсеш дәрәжәсен чагылдыра. Авылда алар ачыграк күренә. Яшьләр арасында авыл жирлегенә эшкә урнашу, мәдәни ихтияжларның үсеш алмавы, үз һәм чит кеше үз-үзен тотышының әхлакый бәяләмәләренә түбәнәюе аеруча кискен чагыла. Дәүләттәге икътисадый вәзгыятьне аңлап, яшьләр зур шәһәрләрдә үзләренә хезмәт потенциалын тормышка ашыруның яңа ысулларын эзли башлый. Яшь кешеләрнең зур шәһәрләргә агылуын булдырмас өчен, аларның авылда мөмкинлекләрен гәмәлгә ашыру өчен тиешле шартлар тудырырга кирәк. Хәзерге вакытта Арча муниципаль районында 52265 кеше яши. Авыл халкының өлеше - 31725 кеше. Авыл яшьләрә саны (14 яшьтән 35 яшькә кадәрге халык) 8113 кеше тәшкит итә, ягъни район халкының 15,5 проценты.

Арча районы шәһәр һәм авыл жирлекләрендә актив яшьләрнең үсеш дәрәжәсе тигез түгел. Район тормышында катнашучы яшьләр саны буенча иң зур өлешле шәһәр жирлегенә туры килә, анда ял итү һәм мәдәни чараларның максимал санда тупланган, шулай ук инфраструктура һәм техник яктан тәэмин ителеш нык үскән.

«2018 - 2020 елларга Арча муниципаль районының авыл яшьләрә» муниципаль программасы (алга таба - Программа) уңышлы социальләштерү өчен шартлар һәм мөмкинлекләр тудыруга, яшьләрне нәтижәле тормышка ашыруга, аның жәмгыять мәнфәгатләрендә потенциалын үстерүгә юнәлдерелгән программа чаралары комплексыннан гыйбарәт. Программаны эшләү Арча муниципаль районында яшь кешеләргә ярдәм итү, үз-үзен тормышка ашыру һәм граждан буларак аякка басу өчен шартлар тудыру зарурлығы белән аңлатыла.

1.3. Муниципаль программаның максатлары һәм бурычлары

Программаның максаты Арча муниципаль районы авыл яшьләренә социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Әлеге максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителергә тиеш:

1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру авыл яшьләренә массакүләм мәгълүмат чаралары, мәгълүмат-полиграфия продукциясе, шулай ук IT-технологияләр куллану юлы белән махсус жайлаштырылган мәгълүмат житкерергә мөмкинлек бирәчәк.

2. Авыл яшьләренә социаль активлыгын күтәрү, авыл яшьләренә ижтимагый-сәяси активлыгын арттыру, авыл яшьләренә социаль проектлауга өйрәтү һәм яшьләргә авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итү өчен шартлар тудыру.

3. Создание условий для повышения экономической активности сельской молодежи включает в себя обучение сельской молодежи основам бизнес-планирования, содействие занятости молодежи в сельской местности, и вовлечение молодежи в реализацию программ экономического развития села;

4. Авыл яшьләренә рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү интеллектуаль-ижади һәм физкультура-савыктыру чараларын оештыруны һәм уздыруны, шулай ук яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итүне күздә тоту.

Авил яшьләре белән эшләү рәвешләрен һәм ысулларын даими камилләштерү зарурлыгы аркасында программаны гамәлгә ашыру 2018 елдан 2020 елга кадәр чорга исәпләнгән.

2 нче бүлек. ПРОГРАММАЛАР РЕАЛИЗАЦИЯСЕ ҺӘМ ЭТАПЛАРЫ

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары турындагы мәгълүмат таблицада чагыла.

1 нче таблица

Программаны гамәлгә ашыру срогы	Программаны гамәлгә ашыру этаплары	Программаны гамәлгә ашыруның турыдан-туры нәтижәләре
2018-2019	Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өчен уңай шартлар тудыру.	Авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыйльләнүче авыл яшьләренең социаль активлыгын күтәрү, авыл яшьләренең ижтимагый-сәяси активлыгын арттыру, авыл яшьләрен социаль проектлауга өйрәтү һәм яшьләрне авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итү.
	Норматив-хокукый базаны үстерү.	Арча муниципаль районында авыл яшьләрен үстерү буенча чаралар планын эшләү һәм аларга төзәтмәләр кертү.
2019-2020	Муниципаль берәмлек авыл яшьләре өлкәсен үстерү һәм аңа ярдәм итү.	Яшьләрне нәтижәле тормышка ашыру һәм тотрыклы социаль-икътисадый үсешкә ирешү максатларында аның потенциалы дәрәжәсен күтәрү өчен мөмкинлекләрне киңәйтү.
2018-2020	Халыкны мәгълүмати тәэмин итү.	Арча муниципаль районы халкының грамоталылык һәм мәгълүматлылык дәрәжәсен күтәрү.
		Авыл тормышын популярлаштыру.

3 нче бүлек. ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ ҺӘМ АЛАРНЫ ТАСВИРЛАУ

Программа чараларын гамәлгә ашыруны Программаны башкаручылар белән бергәтән профилактика субъектлары, муниципаль мегариф, мәдәният һәм спорт учреждениеләре, сәламәтлек саклау учреждениеләре гамәлгә ашыра.

2 нчы таблица

№ п/п	Чаралар исеме	Башкаручылар	Башкару срокллары	Чыганаклар финанс- финанс II	Еллар буенча чыгымнар суммасы (мен сум)		
					2018	2019	2020
1. «Авыл яшьләрен мәгълүмати тәэмин итү»							
1.1	Авыл яшьләренә белешмә консультация бирү, мәгълүмати һәм консалтинг хезмәтләре күрсәтү, мәгълүмат продуктлары чыгару практикасын тарату.	Башкарма комитет, ТР ӘМБС (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	Агымдагы финанслау	-	-	-
1.2	Арча муниципаль районы авыл яшьләре мәгълүматларының электрон базасын булдыру.	Башкарма комитет, ТР ӘМБС (Арча бүлекчәсе)	2018 ел	Агымдагы финанслау	-	-	-
1.3	Авыл жирлегендә дөүләт яшьләр сәясәте тематикасы буенча методик пособиеләр булдыруны тәэмин итү.	Башкарма комитет, ТР ӘМБС (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	Жирле бюджет	5,0	6,0	7,0
1.4	Авыл яшьләренә консультация бирү өчен «кайнар линия» телефоннын булдыруны тәэмин итәргә.	Татарстан Республикасы Аграр берләшмәсе (Арча бүлекчәсе)	2018 ел	Агымдагы финанслау	-	-	-
1.5	Район массакуләм мәгълүмат чараларында авыл жирлекләрен үстерү проблемаларын яктырту.	Башкарма комитетның ОДМСТы, ТР АМО (Арча бүлекчәсе), “Татмедиа” ААҖ филиаллары “Арча хәбәрләре” район газетасы редакциясе	Ел саен	Агымдагы финанслау	-	-	-
2. «Авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгьльләнүче яшьләр оешмалары»							
2.1	Арча муниципаль районында авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгьльләнүче ижтимагый оешмаларга билгеләнән тәртиптә төрле ярдәм күрсәтү.	Башкарма комитетның ОДМСТ	Ел саен	Агымдагы финанслау	-	-	-

3. «Авыл яшьләренең иҗтимагый-сәясәи активлыгы»						
3.1	Авыл яшьләрен иҗтимагый-сәясәи активлыкны үстерү буенча эш технологияләренә өйрәтү.	Авыл жирлекләре, ТР АМО* (Арча бүлекчәсе), “Бердәм Россия” сәясәи Бөтенроссия партиясенең Татарстан төбәк бүлгеге	Ел саен	Агымдагы финанслау	-	-
3.2	Авыл яшьләре арасынан (тренинглар, семинарлар, курслар, яшь сәясәт мәктәбе, мәгълүмат бирү, күнекмәләр) Арча муниципаль районының вәкилләкле органнары депутатлыгына кандидатлар әзерләү.	Авыл жирлекләре, ТР АМО (Арча бүлекчәсе), “Бердәм Россия” сәясәи Бөтенроссия партиясенең Татарстан төбәк бүлгеге	Ел саен	Жирле бюджет	5,0	6,0
4. "Социаль проектлау"						
4.1	Авыл яшьләре арасында «Авылда социаль проектлау» конкурсын оештыруны һәм уздыруны тәэмин итү.	Башкарма комитетның ОДМСТы, “Мәденият идарәсе” муниципаль учреждениесе, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	Жирле бюджет	10,0	12,0
5. «Авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыру»						
5.1	Социаль программаларны гамәлгә ашыру буенча семинарлар оештыру: 1. «Авыл кичләре», «ТатАрча Паги» яшьләр авыл кичләре оештыру. 2. «Авыл лидеры» тренингларын үткөрү. 3. «Без бит авыл яшьләре» авыл яшьләре форумын үткөрү.	Башкарма комитетның ОДМСТы, “Мәденият идарәсе” муниципаль учреждениесе, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	Жирле бюджет	15,0	16,0
6. «Авыл яшьләренең икътисадый активлыгы»						
6.1	Авыл жирлегендә эшчәнлек алып баручы яшь эшкарларны әзерләү программаларын кертү (уку семинарлары уздыру).	Арча муниципаль районда УСП, башкарма комитетның ОДМСТ	Ел саен	Жирле бюджет	5,0	6,0
						7,0

		башкарма комитетның «Мәдәният идарәсе» МУ, Тагарстан Республикасы Аграр берләшмәсе (Арча бүлекчәсе)						
6.2	Авыл жирлегендә фермер хужалыклары һәм кече предприятиеләр мисалында яшә эшкарлар өчен хезмәтне саклау буенча семинарлар оештыру һәм уздыру.	Арча муниципаль районнда УСП, башкарма комитетның ОДМСТ, башкарма комитетның «Мәдәният идарәсе» МУ, Тагарстан Республикасы Аграр берләшмәсе (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	-	Агымдагы финансслау	-	---	
6.3	«Авылда бизнес-планлаштыру» авыл яшьләре арасында республика конкурсында катнашу.	Арча муниципаль районнда УСП, башкарма комитетның ОДМСТ, башкарма комитетның «Мәдәният идарәсе» МУ, Тагарстан Республикасы Аграр берләшмәсе (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	2,0	Жирле бюджет	3,0	4,0	
6.4	Авыл туризмын үстерү конкурсында катнашу.	Башкарма комитет, ТР ӘМБС (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	2,0	Жирле бюджетлар	3,0	4,0	
7. «Авыл жирендә яшьләренң мәшгульеге»								
7.1	Югары белем алырга теләүче авыл яшьләре турында мәгълүматлар базасын булдыру һәм читтән торып һәм кендезге уку йортларына максатчан жьыо өчен исемлекләр булдыру.	Башкарма комитет, ТР ӘМБС (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	-	Агымдагы финансслау	-	-	
7.2	Эшсез яшьләргә жәмегать эшләрен һәм	«ТР Арча районы	Ел саен		Агымдагы			

	вакытлыча эшкә урнаштыруны оештыру.	халыкны эш белән тәэмин итү үзәге» ДКУ	финанслау	-	-	-
8.	«Дин, физик һәм ижади үсеш»					
8.1	Арча муниципаль районының яшьләр ижат коллективлары проектлары конкурсларын уздыруны тәэмин итү.	Башкарма комитетның ОДМСТы, «Мәденият идарәсе» муниципаль учреждениесе, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	10,0	12,0	14,0
8.2	Авыл жирлегендә эшләуче яшь белгечләр арасында һөнәри осталык конкурсын үткәрү.	Арча муниципаль районында УСП, башкарма комитетның ОДМСТ ОДМСТ, башкарма комитетның «Мәденият идарәсе» МУ, Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	15,0	16,0	17,0
9.	«Физкультура-сәламәтләндерү чаралары»					
9.1	Арча муниципаль районының «Сәламәтлек» Спартакиадасы кысаларында районның авыл хужалыгы оешмалары, предпритиеләре, оешмалары, учреждениеләре һәм авыл жирлекләре арасында берничә спорт төре буенча ярышлар оештыру һәм уздыру.	Башкарма комитет, ТР ӘМБС (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	60,0	70,0	80,0
10.	«Сәламәт яшәү рәвешен саклау»					
10.1	Тәмәке тартуга, алкоголизмга, наркоманиягә каршы профилактик акцияләр оештыру һәм уздыру.	Башкарма комитет, ТР ӘМБС (Арча бүлекчәсе)	Ел саен	5,0	6,0	7,0

4 нче бүлек. МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА БЕЛӘН ИДАРЭ ИТҮ ҺӘМ АНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

4.1. Программаны ресурс белән тәмин итүне нигезләү

Программаның үтәлешен планлаштыруны, үзара бәйләнешне, координацияне һәм гомуми контрольне Арча муниципаль районы башкарма комитеты гамәлгә ашыра, ул ел саен Программа чараларының максатчан күрсәткечләрен, Программаны гамәлгә ашыру механизмын һәм башкаручылар составын төгәлләштерә, чараларны үтәү өчен җаваплы субъектлардан Программаны үтәүнең барышы турындагы белешмәләрне соратып ала.

Программаны гамәлгә ашыру, аларны үтәү срокларын күрсәтеп, чаралар исемлеген үз эченә алган план нигезендә гамәлгә ашырыла. 2018 - 2020 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында кулланучылар хокукларын яклау буенча программа чаралары 2 Программа таблицасы нигезендә тәкъдим ителде.

Программага үзгәрешләр кертү Программаның чараларын җаваплы башкаручы йә билгеләнгән таләпләр нигезендә Татарстан Республикасы Хөкүмәте йөкләмәләрен үтәү өчен гамәлгә ашырыла.

Программа озак сроклы перспективага ия һәм авыл яшьләрен этаплап колачлауны күздә тотта. Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен, Татарстан Республикасы бюджеты мөмкинлекләреннән чыгып, Татарстан Республикасы бюджеты акчалары җәлеп ителә, шулай ук муниципаль берәмлек акчаларын һәм бюджеттан тыш чыганақларны җәлеп итү күздә тотыла.

Имзалар программасын финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

5 нче бүлек. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУНЫҢ СОЦИАЛЬ-ИКТИСАДИ ЭФФЕКТИВЛЫГЫН БӘЯЛӘУ ҺӘМ КӨТЕЛГӘН СОҢГЫ НӘТИЖӘЛӘР

5.1. Максатчан Программаның иктисадый һәм социаль нәтижәлелеген бәяләү

Жирле бюджеттан жәлеп ителгән Татарстан Республикасы бюджетының бүлеп бирелгән акчаларынан Программаны гамәлгә ашыруның һәм аннан файдалануның нәтижәлелеге түбәндәгеләр исәбеннән тәмин ителәчәк:

- бюджет акчаларынан максатчан файдаланмау мөмкинлеген төшереп калдыру;

- бюджет акчаларынан файдалануның ачыклығы;

- бюджет акчаларын адреслы бирү.

Программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- яшьләр ижтимагый оешмаларында торучы авыл яшьләре өлешен арттырырга;

- авылны социаль һәм иктисадый үстерү программаларын гамәлгә ашыруда катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга;

- югары һөнәри белем алган авыл яшьләре санын арттырырга;

- авыл яшьләре өчен интеллектуаль-ижади чаралар оештырырга;

- авыл яшьләре өчен физкультура-савыктыру чараларын оештырырга;

- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләре санын арттырырга.

Социаль проектлауга, бизнес-планлаштыруга өйрәтү авыл яшьләренә грант нигезендә конкурсларда катнашырга, үз эшен башлап жиберергә, аз чыгымлы һәм нәтижәле программалар һәм проектлар кертергә мөмкинлек бирәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру кысаларында яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләрүче конкрет белгечләр, торак, ташламалы кредитлар турында махсус мәгълүматка ия булып, белем алу, команда эшенең гамәлдәге технологияләреннән, социаль проектлаудан, бизнес-планлаштырудан, электораль активлыкны күтәрүдән файдаланып, Программа бурычларын үтәүгә ярдәм итәр, эшләрүнең адреслылығын, авылда төрле социаль, иктисадый программаларны гамәлгә ашыруны тәмин итәр дип көтелә.

Программа чараларын уңышлы үтәү түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

- авыл яшьләренең районның социаль-иктисадый үсешендә кызыксынуы һәм аның әлеге процесста катнашырга эзер булуы;

- авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләрне үстерү һәм ныгыту;

- авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү;

- авылдан шәһәргә күчеп киткән яшьләрнең миграция агымын киметү;

- дәүләт структураларына халыкның ышанычы дәрәжәсен күтәрү;

- авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшырту.

Программаның һәм программа чараларының максатчан индикаторларының узара бәйләнеше 3 нче таблицада күрсәтелгән.

3 нче таблица

Индикатор исеме	Үлчәү берәмлеге	Күрсәткеч база 2017 ел	муниципаль программаны гамәлгә ашыруның беренче елы	муниципаль программаны гамәлгә ашыруның икенче елы	3 ел реализации муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү
Барлык консультацияләрне дә үз эченә алган авыл яшьләренен чагыштырма авырлыгы	Авыл яшьләренен барлык консультацияләр төрләрен (индивидуаль, электрон, телефон) авыл яшьләренен гомуми санына керткән өлеше, %	46,8	50,1	53,4	56,7
Яшьләренен «ТР АЯБ» ТИО эшчәнлегенә жәлеп ителгән өлеше	«Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе» ТИО эшчәнлегенә жәлеп ителгән яшьләренен чагыштырма авырлыгы авыл яшьләренен гомуми санына карата, %	43,8	49,4	55	60,6
Социаль проектлауга өйрәтелгән яшьләренен өйрәтелгән яшьләренен чагыштырма авырлыгы	Социаль проектлауга өйрәтелгән яшьләренен чагыштырма авырлыгы авыл яшьләренен гомуми санына карата, %	11	15	19	23
Авылны социаль үстерү программаларында кагнашучы авыл яшьләренен чагыштырма авырлыгы	Авылны социаль үстерү программаларында кагнашучы авыл яшьләренен чагыштырма авырлыгы авыл яшьләренен гомуми санына карата, %	45,3	51,6	57,9	64,2
Авыл яшьләренен бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтелгән өлеше	Авыл яшьләренен бизнес-планлаштыру нигезләренә, авыл яшьләренен гомуми санына өйрәтелгән өлеше, %	18,2	21,6	25	28,4
Авылны икътисадый үстерү программаларында кагнашучы авыл яшьләренен чагыштырма авырлыгы	Авылны икътисадый үстерү программаларында кагнашучы яшьләренен чагыштырма авырлыгы авыл яшьләренен гомуми санына карата, %	3,7	6	8,3	10,6
Интеллектуаль-ижади	Интеллектуаль-ижади чараларга, авыл	53,5	56,9	60,3	63,7

чараларга жэлеп ителген авыл чыгыштырма авырлыгы	яшьлөренең гомуми санына жэлеп ителген авыл яшьлөренең өлөшө, %				
Физкультура-савыктыру чараларына жэлеп ителген авыл чыгыштырма авырлыгы	Физкультура-саламатлөндөру жэлеп ителген авыл яшьлөренең чыгыштырма авырлыгы гомуми санына карата, %	56,7	59,9	63,1	66,3
Сөламөт яшөу рөвөшөн формалаштыру чараларында катнашучы яшьлөренең чыгыштырма авырлыгы	Сөламөт яшөу рөвөшөн формалаштыру чараларында катнашучы авыл яшьлөренең чыгыштырма авырлыгы гомуми санына карата, %	66,9	70,1	73,3	76,5
Өнөри юнөлөш бирү чараларында катнашучы яшьлөренең чыгыштырма авырлыгы	Өнөри юнөлөш чараларында катнашучы авыл яшьлөренең чыгыштырма авырлыгы гомуми санына карата, %	4,3	6,4	8,5	10,6